

D E L A U D I B U S
LEONIS XII. PONT. MAX.
 O R A T I O
 H A B I T A
A D. PAULO DELSIGNORE ROMANO
 CANONICORUM REGULARIUM LATERANEN. ABBATE
 HISTORIAE ECCLESIASTICAE PROFESSORE
 CUM PARENTALIA TANTO PONTIFICI PERSOLVERENTUR
 IN ROMANO ARCHIGYMNASIO IV. NONAS APRILES
 ANNO MDCCXXIX.



ROMAE 1829. APUD BERNARDINUM OLIVERIUM.
 Typographum Archigymnasii Romani.
 Facta a Præsidibus Potestate.

120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000



Digitized by Google

(III)

EMINENTISSIMO AC REVERENDISSIMO

PRINCIPI

PETRO FRANCISCO GALLEFFIO

CARDINALI EPISCOPO ALBANENSI

S. R. E. CAMERARIO

ARCHI-CANCELLARIO ARCHIGYMNASII ROMANI

&c. &c. &c.

D. PAULUS DELSIGNORE.

Cum id mihi haud tale cogitanti jucundissimum acciderit, ut dum Parentalia in Romano Archigymnasio LEONI XII. P. O. M. persolverentur, et in frequenti ac spectatissimo doctorum virorum consessu fu-

nebri *Oratione præclara ejus gesta commemorarem*, me *inopinato ornatum Tua præsentia viderem*, et a *singulari benignitate Tua laudari meruerim*; oportebat sane ut aliquo modo et *Tibi Princeps Eminentissime*, agerem *gratias*, et *publico testimonio significarem quantum Tibi debeam*, *quanti-que erga me Tuam fecerim humanitatem*. *Angebar autem animo*, mihi *imparato eam facilem obviamque defuisse eloquentiae vim*, *quaे opportuna*, *necessaria immo fuisset*, ut *abrupto Orationis ordine ad Te sermonem converterem*, *Teque a LEONE XII. huic Archigymnasio Archi-Cancellarii munere sapientissimo consilio præpositum prædicarem*. *Verebar item*, ne *silentii huius causa in suspicionem aliquibus venire posset*, me *vel virtutum tuarum magnitudinem adhuc non persentire*, *vel impune eas præteriri posse existimare*. *Nec equidem tantam inconsideratae mentis notam a me depellere potuissem*, nisi *Amplissimus Præsul Virgilius Pescetilius Archigymnasii Rector*, qui *Orationem hanc a me habendam jussерat*, pro ea qua

*me prosequitur benevolentia typis edi voluis-
set, et Tu, Princeps Eminentissime, ut eam
tibi nuncuparem permisisses. Nec ulli melius
quam Tibi haec debebatur Oratio: Tibi,
inquam, quem Clarissimum Sanctæ Romanae
Ecclesiæ Senatorem non opes faciunt, non
vestis tyriæ color, non gravissima quae
Tibi a Romanis Pontificibus demandata sunt
munera, sed virtutes quibus ornaris, sed
animi suavitas, qua omnium corda Tibi de-
vincis, sed sollicitudo maxima summa
cum rerum pertractandarum peritia, qua
veluti Archigymnasi Archi-Cancellarius dili-
gentissime curas, ut quae in LEONIS XII.
Constitutione praecipiuntur accurate serven-
tur, ut Collegiorum et Professorum sarta
tecta sint jura, ut optimo judicio Tuo piae-
mia et Academicos gradus solertioribus ac
dignioribus decernantur. Tuum itaque est
quidquid ad Archigymnasium pertinet, ad cu-
jus dignitatem splendorem incrementum so-
lertissime intendis. Tibi igitur, Princeps
Eminentissime, hanc ipsam quam Te coram
Orationem habui, mansuetudini Tuae offero*

*legendam : ratus , me Tibi rem non ingratam
facturum , si quod semel auditum quasi emi-
nus placuerat , cominus legendum atque ha-
bendum tradidisse . Tu hac tandem quale-
cumque ingenii mei specimen , ut ea qua soles
humanitate aequi bonique facias rogo , et me
Tibi mancipatum clientela Tua ac patroci-
nio tuearis .*

(VII).

Quod a DEO OPTIMO MAXIMO precabamur, ut diuturniori quoad fieri posset Imperio LEO XII. Pontifex Maximus haud firmæ licet valetudinis frueretur, id pro voto nobis non cessisse misero quodam fato nuperrime condoluimus. Eum enim Ecclesiæ, Eum Pontificiæ regioni, Eum nobis præcipue nobis ademtum inopinato vidimus: & dum Ejus cohonestabamur presentia, dum rebus ille prospiciebat nostris, summa dum urgebatur sollicitudine, ut omnium bono prospiceret Parente optimo, Principe consultissimo, electissimo Pastore nos orbatus sentimus. Et si Supremus Reipublicæ moderator, qui DEO gratus, & ex ejus animi sententia sit, publicæ felicitatis firmamentum est, grande decus, firmissimum columen, eo orbari inter ea certe recenseri debet adversa fata, quæ lacrymis magis quam dicendi facundia possunt demonstrari. Et tamen lugubris hæc pompa funeris, feralia hæc diræ mortis trophæa, amplissimus hic doctorum virorum consessus oculis vultuque a me postulant, ut in doloris saltem sollatum de LEONIS XII. Pontificis Maximi laudibus dicam, & quæ ab eo præclare sunt gesta oratione complectar. Amplissimum dicendi argumentum maiorē profecto, Auditores, postularet eloquentiae vim, quam ab homine in hoc Orationis genere haud satis versato expectare possitis. Ex his igitur potius, quæ in celebratissimo hoc scientiarum ac bonarum artium domicilio ad incrementum dignitatem splendorem ab eo sunt gesta, quæque in conspectum omnium erumpunt, laudationis argumentum desumam, & LEO-NEM XII. proponam demonstrandum ex summa li-

terarum ac bonarum artium patrocinio consultissimi Principis famam existimationemque sibi conciliasse. Hoc est in cuius contemplatione tota hæc mea versabitur oratio: quod rite si perpendatur, satis æternæ LEONIS XII. memoriae, satis vobis, quos desiderium illius tenet, satis mihi, cui Ejus laudandi munus est demandatum, consuluisse arbitrabor.

Tyrannicæ potestatis proprium esset, quo facilius subjectæ gentes diro continerentur imperio, eas a scientiarum studio abstinere, easque in turpisimis ignorantiae tenebras compellere; & haud satis gentis suæ bono prospiceret, ut opinor, qui in tanto scientiarum, ac optimarum artium incremento ac splendore vel Philosophicas, vel naturales rerum cognitiones negligeret, vel magis accomodatas in tradendis disciplinis methodos respueret, vel ea inventa recusaret amplecti, per quæ exteræ gentes tantum omnium ore laudantur, quantum quisque eas sequi ac imitari conatur.

Neutrum autem in LEONE XII. evenire poterat, Auditores. Ab ipso sapientissimo Naturæ Autore bonam suavemque sortitus indolem, in optimis disciplinis versatus multorum hominum viderat mores, perpenderat instituta, utilitates & commoda inde in gentes derivatura perspexerat. Parentis affectu deinde auspicatus imperium tot tantaque illustria noverat Romanorum Pontificum exempla, qui scientiarum lucem, omnemque humanitatem in universum sere terrarum orbem invexerant: Leonis X. liberalitatem noverat, & incredibilem propemodum erga literarum studia animi propensionem; noverat tandem maximam, quam sibi conciliaverat gloriam in ævum duraturam PIUS VII., tum ob ejus præclara

(IX)

facinora , tum ob ea quæ scientiis , artibus ; & huic sacro omnigenæ cognitionis asylo bona contulerat : Hæc omnia probe noverat perspicacissimus Pontifex , & ut non solum tantorum Pontificum persequeretur vestigia , sed ut Pontificiæ regionis utilitati prospiceret statim ac Pontificiam sedem ascendit omnes animi curas intendit ; ut vel commutaret in melius , vel statueret denuo , vel quæ a Prædecessoribus fuerant in literarum ac bonarum artium favorem statuta firmaret .

Cum autem asperrima ætate hac nostra in tanto scientiarum incremento plurimos vel Philosophicis doctrinis abuti , vel Politicorum deliramenta probare , vel in pravum detorquere sensum Scripturarum oracula in Christianorum doctrinæ & Romanae Ecclesiæ detrimentum videret Pontifex , tanto mederi malo , & commissi sibi gregis saluti consuli meliori ratione non posse existimavit , quam recta probataque studiorum methodo ducere juvenes ad eam germanam veritatis cognitionem , cuius ope nec omni vento circumferri possent doctrinæ , nec prophanas amplecterentur vocum novitates , nec subdola Politicorum arte se decipi posse paterentur . Eam ictus sa-luberrimam , sapientissimamque edidit Constitutionem , qua & recta studiorum ordinatio cum pietate conjugenda , & ab solo Sapientiæ initio Domini timore moderanda præscribitur in Pontificia ditione , & qua meliori in lumine scientiæ optimæque artes collöcarentur , augerentur literarum cultores , diffundetur veritas ubique , indeque subjectæ gentes felicitatem , Ecclesia præsidium , Urbs hæc famam , dignitatem apud exteras gentes , honorem florentissimo scientiarum statu invenirent .

Hinc novæ instituendæ sunt Doctorum viorum Cathedrae , quibus vel quæsitum Naturæ & Gentium jus stabiliatur , vel Ecclesiæ firmetur potestas , vel hujus Sedis Apostolice publica popolorum consensione probata jura vindicentur ? Eas instituit LEO . Veteribus aliæ sunt adjiciendæ , quæ vel novæ illi respondeant scientiarum divisioni , quam ceteræ Europæ Academizæ probarunt , vel ex mirificis naturæ detectis in dies operibus ad Deum hominum cogitatio erigatur ? Eas adjunxit LEO . Naturalis historiæ Musæa vel domesticis , vel externis exemplaribus augenda sunt , ut experimento & peritia mens nostra , quantum ipsi licet , valeat naturæ arcana cognoscere ? Et LEONEM summa liberalitate se pretiosissimis monumentis expoliare non piget , ut Musæa ditet & ornet . Academia ingenuarum artium aptiori indiget loco , ut monumenta imitationi proposita collocentur , habeantque hominum ingenia quo excolantur , quo Peritorum præceptis regantur , quo perficiantur consiliis ? Et LEO hoc ipso in loco uno veluti nexu disciplinas artibus , & artes disciplinis nectit & jungit . Tenuia ac vilissima sunt Professorum stipendia , nec iis apta , ut sibi ad Cathedrae dignitatem regendam subsidia comparent ? Et quod nunquam anteactis temporibus potuit impetrari a LEONE conceditur . Tandem censu Bibliotheca eget , quo opportunis instruatur codicibus , quo Botanice hortus abundet plantis , quo Musæa perficiantur , quo Clinice Scholæ vel incrementum accipient , vel faciant publici juris quæ in morborum medendi arte observatione sunt digna , vel propositis præmiis juvenum animi excitentur ? & rebus omnibus occurrit LEO .

(XI)

Et quando, Auditores? Ut eligitur Pontifex. Quo vero tempore? Difficillimo profectio, & Aerarii publici inopiae, & consiliis capessendis minime accommodato; dum scilicet ingentem minui Ministrorum numerum, resecari stipendia, providum firmari ubique œconomicum regimen decernebatur. Verum animadvertisatur rei œconomicæ animus in omnibus, in scientiarum usum insumantur opes: minuantur stipendia ceteris, literarum & artium Professoribus augeantur: publica ministeria, & tenuiores fisci Officiales ad minorem numerum redigantur, Doctorum virorum Cathedrae crescant, quibus & subditorum animi ad omnem disciplinam informentur, excolantur, Civilis Respublica honorem, Religio præsidium inveniat.

Ut autem quæ sapientissime statuta sunt firmissima maneat, atque in disciplinis tradendis sarta tecta Religio sit, suprema studiorum moderatio in Academiis populorum: curatoribus Episcopis traditur; Sacra instituitur Purpuratorum Patrum Congregatio, & ne quid desit, vel desiderari in LEONE possit, quod animi sui propensionem erga literas & bonas artes demonstret, Ipse dignitate sumnia cum comitate conjuncta Archigymnasium hoc ipsum ornat præsentia sua, nos alloquitur in solemni studiorum inauguratione, nos admonet, suavitate verborum nos excitat, nos ad Religionem tuendam adjumento scientiarum impellit. Oh felicissimum diem, oh diem jucundissimum nobis, diem publico Princepis beneficio signatum perpetuo commemorandum! Tuque Optime Princeps, dura diei hujus gloriam commemoramus, sine, ut inter beneficia nobis a Te collata illius resonet in ore nomen, qui tunc nostrorum animi sensuum fidus interpres Tibi reddidit gratias, BELISARIUM CRISTALDIUM

dico. Archigymnasium hoc Tuò moderabat nomine, Tibi acceptissimus, carus erat nobis & erit; & dum hujus loci parietes ipsi letitia gestiebant cum inter Ecclesiae Senatorès amplissimos Eum numerasti, jam declararunt satis, quantum Archigymnasium hoc ipsum Viro Eminentissimo debeat, qui Tuum erga literas, & bonas artes amorem in loci hujus præsertim amplitudinem dignitatem splendorem convertere studiose curavit.

Nec LEONIS erga nos voluntas, Auditores, edita Constitutione cessavit, nec in literis patrocinandis studium in eo deseruit; immo ex eo tempore sollicitum LEONEM vidimus, ut vel quæ erant decreta perficerentur, vel a S. Congregationis Patribus adjiceretur ea, quæ ad majus literarum incrementum opportuniora videbantur. Hinc summa ac vere regia liberalitate Chirographum signatur, quo statutus census Archigymnasio traderetur: hic amplissimum & Urbis hujus dignitati proprium rei Veterinariæ cultoribus domicilium decernitur: hinc quatuor jam firmatis Collegialium doctorum cœtibus quintus adiungitur Philologicus, iisque omnibus potestas datur & sententiam ferre de re literaria ipsis propria, & se peculiariibus honoris vestibus ornari: & emerita Professoribus stipendia concedere: & Philosophicas Laureas, & Technicas Scholas statuere, & rectam studiorum methodum decempedatoribus, mensoribus ædificorum, aliisque praescribere, omnibus tandem denerare. præmia Matriculas Laureas, nisi arduo periculo scientiarum facto, peritiam probaverint. Sed longum esset, vosque desatigarem, Auditores, si omnia persequi oratione. vellem, quæ LEO Pontificiæ Regioni, & huic præsertim Archigymnasio beneficia

(XIII)

contulit ad literarum ac bonarum artium incrementum , splendorem Urbis , subditorum felicitatem , ut merito Principis consultissimi famam existimationemque sibi conciliasse dicamus .

Divini Spiritus sane sententia est : *multitudo sapientium sanitas est orbis terrarum , & rex sapiens stabilimentum populi est* (*Sap. 6. 26.*) : cum igitur LEO literarum ac bonarum artium patrocinio & doctorum virorum augeri numerum , & juvenes ad scientiarum amorem præmiis allicere , & a Pontificia ditione ignorantiae tenebras arcere curaverit , Terrarum orbi salutem , firmamentum Reipublicæ , & sibi consultissimi Principis famam certe voluit comparare ; & tamdiu vivet LEO gloriae celebritate , grataque posterorum memoria immortalis , quamdiu literis & bonis artibus & decus , & nomen , & laudes manebunt .

Hæc quæ nobis propria ac domestica pene sunt commemoravi , Auditores , ea innumera silentio præteriens , quæ veluti Supremum Ecclesiæ Caput , vel Pontificie Regionis Princeps preclarissime gessit , quæque Eum Italiam , Europam , Universis Catholici Orbis Principibus , immo & a Religione nostra alienis admirandum reddiderunt . Nec tantam profecto nominis gloriam detrahere perversorum hominum temeritas unquam poterit , Auditores ; inveniri quidem tradit historia barbaras gentes , quæ cum adversum sibi Solem arbitrentur , ejusque calorem fastidiant , dextera eum jaculantur ; fuere quidem hac ipsa in Urbe mordaces homines , qui scurriles versus , & epigrammata dicacitatis plena victorum hymnis miscerent ; verum cum nec illi contra splendorem Solis ruentes quid possent , nec horum vis expers consilii vel triumphatoris quadrigam sistere , vel a triumphantis corona

frondem valerent avellere , ita nec LEONIS XII. gloria obscurari , nec præclara in nobis facinora minui , nec Ejus apud posteros fama paucorum conviciis poterit retardari . Et utinam cita mors Eum non abstulisset ! Utinam Ejus frueremur præsentia , Ejus non fuissemus patrocinio destituti !

Verum DEUS Optimus Maximus Pontificem Sanctissimum eo voluit æterno affici præmio , quod brevi Pontificatus spatio , plurimis tamen meritis sibi promeruerat : & sicuti Ambrosius Theodosium Magnum in funere laudantem animo finxit quasi interrogatum ab iis , qui illi in Cœlis occurrerant , quid egisset in terris , Imperatorem fecit respondentem : Dilexi ; ita LEONEM puto penetrantem in Coelos occurrentibus Angelicis Spiritibus ac interrogantibus respondere.

LEONI occurunt Angeli , & quid interrogant in terris regnans egisti LEO ? Dilexi : Ecclesiæ dilexi commissam mihi , quam monitis , literis , legationibus , pietatis virtutumque omnium exemplo dirigere , amplificare , & ad rectam vivendi regulam studui revocare . LEONI occurunt Sanctissimæ Pontificum Animæ , Eumque singuli certatim interrogant , quid egisti , quid egisti , LEO ? Dilexi : dilexi subditos Pontificio imperio , quibus vectigalium partem donavi , quorum provincias a latronibus expurgavi , quorum saluti , & incolumentati prospexi : dilexi pauperem , quem , ut minus Reipublicæ onerosus esset , utillem reddidi : dilexi nigrorum , ad quem , ne ad animam & ad corpus opportuna ei deessent subsidia , in tempesta nocte inopinatum accedere in deliciis habebam : dilexi justitiam , iniquitatem odivi , pro qua infinitæ propemodum devorandæ mihi fuere molestiae : Te dilexi , Domine , & decorem [dilexi domus tuæ ,

(XV)

Sacras Aedes vel dirutas incendio , vel ætate labentes instaurando , vel decorando ornamentis , vel redditibus augendo ; & tamquam publicæ felicitatis , & utriusque Reipublicæ firmamentum literas bonasque artes dilexi , quibus & ad omnem humanitatem informarentur cives , veritatis notitiam attingerent , veritatem ipsam tuerentur . Certamen bonum certavi , servavi fidem , reddituram mihi confido justitiae coronam a Te , Domine , cujus Vicariam in terris pro viribus licuit gerere potestatem .

Oh Sanctissima anima Parentis optimi ! Oh consultissimi Principis anima dulcissima ! Utinam dum Altaria frâganti fumant odore , dum funduntur preces , dum offertur oblatio , eam DEUS , quam Tibi moerentes precamur requiem concedat ! Sed quis quæso , Auditores , LEONEM XII. Pontificem Optimum Maximum æterna frui beatitate non speret ? Si enim pietati , si Religioni , si in reliquos homines charitati amplissima a DEO statuta sunt præmia : si eani , quam quis felici virtutum auspicio duxit , nova in Coelis excipit vita bonis omnibus cumulatissima ; quis amplius LEONIS mortem illacrymabitur ? quis potius illi jam adquisitam beatissimam immortalitatem non gratulabitur ? Quod cum mihi persuasum omnino sit , Auditores , propterea existimo in hac luctus acerbitate animos tandem excitandos , certissimaque spe esse erigendos . Dum enim universi Civium Ordines lætitia gestiunt , dum aer ipse , læto plausu resonante , agitatur dolendum nobis amplius non est ; jam equidem Christiana Respublica , jam Pontifica regio a sacro Cardinalium Senatu habuere , quo gravissimo vulneri sibi ipsis illato facilime mederentur . Et quid profecto , Auditores , sperandum non erit a Beatissi-

mo Pontifice PIO hujus nominis OCTAVO ? quid literarum ac bonarum artium cultores spondere sibi non poterunt de Principe rebus atque usu peritissimo , Scientiarum amore clarissimo , omnigena eruditione præstantissimo ? O Princeps bonorum omnium voto optatissime , Te DEUS Optimus Maximus sospitet in longum ævum atque fortunet ! Tibi literæ optimæque artes decus præsidium firmamentum credunt , in Te earum cultores talem PII , & LEONIS successorem se invenisse gloriantur , qui tantorum Principum vestigia sequens , literis bonisque artibus subjectarum gentium felicitatem , splendorem Urbis , Religionis defensionem confidens , & Tibi consultissimi Principis famam existimationemque promerearist.

VAT
1516206